

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci žalobkyně **L. I.**, která podala žalobu jménem svým a svých nezletilých dětí **L. D.**, a **L. V. N.**, všichni státní příslušnost Ukrajina, právně zast. Mgr. Filipem Schmidtem, advokátem AK Praha 2 – Vinohrady, Helénská 1799/4, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR** se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2015, č. j. OAM-702/ZA-ZA05-K01-2014, **t a k t o :**

- I. **Žaloba se zamítá.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaný správní orgán rozhodl dne 2. 4. 2015 o žádosti žalobkyně a jejích nezletilých dětí tak, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu v platném znění, nepřípustná a řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

Žalobkyně se bránila žalobou, v níž uváděla, že dle jejího názoru nebyly naplněny podmínky pro zastavení řízení, splňuje zákonné podmínky azylu dle § 12 zákona o azylu, v souvislosti s § 14a jí pak hrozí nebezpečí vážné újmy v případě návratu. V doplnění žaloby pak právní zástupce žalobkyně a jejích nezletilých dětí uvedl, že v dané věci postupoval žalovaný v rozporu s právem nezletilých dětí na zohlednění jejich nejlepšího zájmu jako předního hlediska, garantovaného čl. 3 odst.

1 Úmluvy o ochraně práv dítěte (CRC), který má rovněž významný procesní rozměr, spočívající v požadavku, aby kdykoli je přijímáno rozhodnutí, které bude mít dopad na konkrétní dítě, identifikovanou skupinu dětí nebo na děti obecně, v sobě proces přijímání zahrnoval vyhodnocení možného dopadu rozhodnutí na dané dítě nebo děti. Cílem konceptu nejlepšího zájmu dítěte je zajištění plného a účinného užívání všech práv, zaručených CRC, i celostního rozvoje dítěte, Výbor OSN pro práva dítěte pak vymezuje v procesu naplňování nejlepšího zájmu dítěte dvě stadia, a to posouzení (vyhodnocování) a určení nejlepšího zájmu dítěte. V souladu s čl. 3 odst. 1 je třeba tyto kroky provést v každé záležitosti, která se dítěte dotýká, nelze se jich zprostit odkazem na již dříve proběhlé řízení, neboť nejlepší zájem dítěte je dynamickým konceptem, jehož obsah se v průběhu času mění, tedy je nutné vždy posoudit, zda v mezidobí nedošlo k významným změnám. V případě nezletilých dcer žalobkyně k uvedenému postupu došlo pouze částečně, neboť žalovaný se omezil především na odkaz na předešlé rozhodnutí, kdy se zabýval především zdravotním stavem dětí a dostupností zdravotní péče v zemi jejich původu, tedy na Ukrajině. Z procesního pohledu je však takový postup nedostatečný, otázkám postupu posouzení nejlepšího zájmu dětí je potřebné se věnovat odděleně. Porušení cit. ustanovení ve vztahu k nezletilé D. spočívá především v nezohlednění práva na vzdělání a zvláštní situace zranitelnosti, danou zdravotním postižením nezletilé. Zde mělo do procesu vstoupit posouzení úpravy, obsažené v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, garantujícím v čl. 24 právo dětí na inkluzivní vzdělávání, tj. začleňující vzdělávací systém na všech úrovních. Dle doložených zpráv je nezletilá žákyní ZŠ Kostelec nad Orlicí a její vzdělávání probíhá podle rámcového vzdělávacího programu pro děti s lehkým mentálním postižením, který jí prospívá. Mohla by být vzdělávána i inkluzivně v běžném prostředí základní školy, v případě návratu do vlasti by byla s vysokou mírou pravděpodobnosti zařazena do segregovaného vzdělávacího systému pro děti se zdravotním postižením, v rozporu s právem na inkluzivní vzdělávání. U nezletilé V. měla být věnována pozornost jejímu právu na zachování identity, garantovanému čl. 8 CRC, jakož i jejímu zájmu na zachování stability a navázaných vazeb. Nezletilá se narodila v ČR a celý dosavadní život prožila zde, fakticky je pro ni zemí původu ČR. Je pro ni i přirozeným prostředím, z něhož by byla v případě přesunu na Ukrajinu vytržena, bez zajištění jakékoli stability či kontinuity, které by měly být posouzeny dle Výboru OSN pro práva dítěte v obdobné situaci. Žalovaný se této otázce žádným způsobem nevěnoval. V dalším pak žaloba namítá porušení čl. 3 odst. 1 CRC v hmotněprávní části, když na jedné straně žalovaný přijímá za prokázané, že návrat rodiny do vlasti bude mít na nezletilou D. a její psychické a emocionální blaho a rozvoj vážný dopad – tento závěr plyne nejen ze zprávy Speciálně pedagogického centra ze dne 3. 11. 2014, ale i z aktuální zprávy ze dne 2. 7. 2015. Přesto žalovaný dospěl k závěru o neudělení mezinárodní ochrany, tedy fakticky přijímá závěr o návratu a veškeré psychické útrapy a nenávratné poškození rozvoje dítěte klade k tíži rodičů, a pomíjí tak povinnost, kladenou na soukromá zařízení sociální péče a správní nebo zákonodárné orgány ustanovením čl. 3 odst. 1 CRC, tak, aby dítě stálo vždy na prvním místě, zcela bez ohledu na další skutečnosti a jednání druhých. Aby mohl žalovaný legitimním způsobem dospět k rozhodnutí o návratu nezletilé D. do země původu, musely by přínosy z hlediska jiných prvků nejlepšího zájmu dítěte převážet nad psychickými a emocionálními dopady, jak výše uvedeno. Žalovaný nemůže, dle názoru žalobkyně, postupovat dle § 10a písm. e) zákona o azylu, pokud to je v rozporu s nejlepším zájmem dítěte. Napadené rozhodnutí odporuje nejlepšímu zájmu nezletilých dětí, neboť jedním z jeho prvků je zachování rodiny a předcházení

oddělení dítěte od rodiny, což zakotvuje čl. 9 odst. 1 CRC. Žalovaný tak měl při rozhodování žádostí vycházet především z práva nezletilých dětí zohledněním jejich nejlepšího zájmu jako předního hlediska. U nezl. D. je vyjádřen výše, u obou dětí se pak jedná o zajištění právního titulu zdejšího pobytu i pro jejich matku za účelem předcházení rozdělení rodiny. V případě žalobkyně je tak naplněn humanitární důvod pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, ale i důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. e) zákona o azylu a ve vztahu k matce dětí pak dle § 14b odst. 1, 2 písm. c) cit. zákona. Žádost rovněž nelze posoudit jako nepřípustnou. Žaloba konečně navrhuje, aby rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení.

Správní orgán podal ve věci dne 10. 9. 2015 písemné vyjádření, v němž nesouhlasí s oprávněností žaloby, odkazuje na obsah správního spisu, zejména žádost o udělení mezinárodní ochrany a samotné rozhodnutí ve věci. Uvádí, že v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že aktuální žádost žalobkyně (matky obou dětí) je již na území ČR čtvrtou v pořadí, žádost nezletilé V. N. třetí a nezletilé D. pátou. V napadeném rozhodnutí jsou podrobně rozvedena jednotlivá negativní rozhodnutí včetně neúspěšného soudního přezkumu. Po posouzení důvodů, uvedených pro podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany dne 22. 12. 2014 správní orgán konstatoval, že žalobkyně uvádí naprosto stejné motivy odchodu z vlasti a neochoty se na Ukrajinu opět vrátit, jako uváděla v průběhu správních řízení o předešlých žádostech o udělení mezinárodní ochrany, tj. že vlast opustila z rodinných důvodů a o mezinárodní ochranu žádá kvůli zdravotním potížím, kterými ona a její dcery trpí. K samotnému zdravotnímu stavu nezletilých dcer žalovaný konstatuje, že již v předchozích správních řízeních se zdravotním stavem zabýval, v případě nezletilé D. pak v řízení předešlém a velmi podrobně posuzoval její postavení v případě návratu do vlasti s ohledem na její zdravotní i mentální postižení, přičemž si obstaral celou řadu objektivních informací, na nichž své odůvodnění o neudělení mezinárodní ochrany založil. Z lékařských zpráv, týkajících se matky je naprosto zřejmé, že žalobkyně netrpí žádným vážnějším onemocněním, na zdejším území nepodstupuje žádnou specializovanou léčbu, trpí bolestmi nohou, je jí doporučena rehabilitace a nošení vhodné obuvi, tyto poměrně běžné zdravotní komplikace úměrné věku nejsou důvodem, pro který by měla mít jakékoliv obavy v případě návratu do země původu, tím méně relevantní z hlediska zákona o azylu. Ke stejnému závěru dospěl žalovaný i v případě nezletilé dcery V. N., které byla sice diagnostikována nedomykavost srdeční chlopně, dle doložené lékařské zprávy je však dítěti doporučen volný režim, běžná dětská životospráva a prevence bakteriální endokarditidy (tedy preventivní užívání antibiotik v případě různých zákroků), ani nezletilá se tak aktuálně nenachází v takovém zdravotním stavu, který by odůvodňoval opětovné posouzení žádosti o mezinárodní ochranu, jde pouze o pokračující potíže související se zdravotním stavem, který byl již posuzován žalovaným v předchozích řízeních. U nezletilé D. pak žalovaný zdůrazňuje, že v předešlém řízení se jejím zdravotním stavem zabýval podrobně, rozhodnutí bylo potvrzeno i rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové, na základě prostudování lékařských zpráv – především o psychologickém vyšetření nezletilé – si je správní orgán vědom psychických potíží dítěte a dopadu pro případ návratu rodiny do vlasti, poukazuje však zároveň na skutečnost, že tato situace je důsledkem jednání rodičů nezletilé, kteří již několik let nerespektují rozhodnutí správního orgánu o neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany a nečiní žádné kroky k legalizaci dalšího pobytu na území ČR, krom podávání opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu. Jak dále

plyne z doložených zpráv o stavu dítěte, bude záležet ve značné míře právě na rodičích a jejich citlivém a trpělivém přístupu, jak pomohou své dceři se s případným návratem na Ukrajinu vypořádat. Právní úpravu pobytu cizinců obsahuje zákon o pobytu cizinců na území ČR, jehož institutů může žalobkyně k úpravě pobytu v České republice pro sebe a své nezletilé děti využít, zdravotní potíže žalobkyně a jejích dětí nelze považovat za novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení. Poslední žádost žalobkyně považuje žalovaný za zcela účelovou, podanou s jediným cílem, a to dosáhnout pozitivního rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, případně alespoň opětovného meritorního posuzování žádosti, které všem jmenovaným zajistí legální pobyt v ČR a přístup ke zdejší zdravotní péči a dalším benefitům. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Náhradu nákladů řízení nevyčíslil.

Ze správního spisu plyne, že žalobkyně podala současnou žádost o udělení mezinárodní ochrany jménem svým a za své nezletilé děti D., a V. N. Uvedla, že je státním příslušníkem Ukrajiny, téže národnosti, její dcery rovněž. Je rozvedená, na Ukrajině žijí její tři synové, v ČR pobývá bývalý manžel, otec obou nezletilých dětí. Žalobkyně pobývala na Ukrajině do r. 2003, od té doby žije v ČR, je katolického vyznání, nikdy nebyla politicky organizována. Má středoškolské vzdělání, povolání kuchař, cukrář. Z Ukrajiny vycestovala z rodinných důvodů, důvodem podání současné žádosti je nemoc dcery, na Ukrajině je válka, starší dcera má psychické potíže, o tomto předložila zprávu z vyšetření. Mladší dcera má problémy se srdcem. Žalobkyně chce žít v ČR. Se zastupitelským úřadem navázala styk v r. 2005, kdy jí byla zapsána do pasu dcera. O mezinárodní ochranu žádala v r. 2004, 2011 a 2013, s negativním výsledkem. Na Ukrajině nic nefunguje, je tam válka, chovají se tam k nim jako k dobytku, je tam špatná zdravotní péče a dcery by se tam nemohly léčit, psycholog nedoporučuje, aby se dcera vrátila do vlasti. Žalobkyně má problémy s nohou. Součástí spisu jsou fotokopie předchozích žádostí žalobkyně a jejích dětí o udělení mezinárodní ochrany, žalobkyní předložené zprávy o současném vývoji dění na Ukrajině, lékařská zpráva o konziliárním vyšetření zdravotního stavu nezletilé D. ze dne 5. 2. 2015 – Oční klinika – s doporučením případné operace šilhavosti, závěry psychologických vyšetření z průběhu r. 2014 o lehkém mentálním postižení. Dne 10. 2. 2015 byla žalobkyně seznámena s podklady žalovaného, uvedla, že chce doložit videa o válce na Ukrajině, chlapci nechtějí do mobilizace. Doložila čtyři články o tamní situaci, Porošenko je nejkrvavější prezident hned po Janukovyčovi, místo míru mají válku. Dva synové jsou ve válce.

Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.) a konstatoval, že namítaných pochybení v průběhu správního řízení a v napadeném rozhodnutí neshledal. Ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s). Soud rozhodl ve věci bez nařízení jednání, v souladu s ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., a to se souhlasem obou účastníků řízení.

Z ustanovení zákona o azylu, konkrétně jeho § 10a písm. e) plyne, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, aniž by uvedl nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu se v případě, jestliže je

žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, řízení zastaví.

Rozhodnutí žalovaného žalobkyně kritizuje z pohledu toho, že řízení nemělo být zastaveno, naopak, žalovaný se měl věcně zabývat situací jejich nezletilých dětí a měl zjistit, že s ohledem na hodnocení jejich nejlepšího zájmu je učinit závěr o tom, že nemohou vycestovat z ČR a přesídlit do prostředí Ukrajiny, sice země původu, nicméně pro jejich další vývoj nevhodného. Argumentováno je přitom zejména zdravotním stavem starší dcery žalobkyně, D., která trpí lehkým mentálním postižením, z uvedeného důvodu je začleněna do rámcového vzdělávacího programu pro děti s lehkým mentálním postižením při ZŠ v Kostelci nad Orlicí, kde prospívá. V této souvislosti však krajský soud důrazně připomíná, že již pod sp. zn. 29 Az 19/2013 rozhodl dne 7. 11. 2014 o zamítnutí žaloby, kterou se žalobkyně domáhala přezkoumání zákonnosti a správnosti rozhodnutí žalovaného, předmětem přezkoumání bylo jak případné pochybení při neudělení humanitárního azylu z důvodu zdravotního stavu nezletilých dětí, tak i neudělení doplňkové ochrany z důvodu probíhajícího konfliktu na Ukrajině, k němuž si soud před vydáním rozhodnutí vyžádal aktuální hodnocení bezpečnostní situace, právě s ohledem na to, že žadatelkami byly prostřednictvím své matky i dvě nezletilé dívky. Vzhledem k tomu, že v současné žádosti, jak výše soud uvádí, žalobkyně uváděla zcela obdobné důvody, jeví se odůvodnění její žaloby zdůrazněním nejlepšího zájmu dítěte s odkazem na jednotlivé články Úmluvy o ochraně práv dítěte jako účelové. Je pravdou a soud takovou skutečnost nepopírá, že tento zájem nezletilých dětí je nutné respektovat v každém z případů, které správní orgán hodnotí, nicméně ve věci žalobkyně a jejich dětí již byl jak žalovaný, tak soudem dostatečně argumentován a je patrné, že správní orgán měl a má dostatečné podklady pro vyřízení závěru o existenci či neexistenci síly důvodů, hodných zvláštního zřetele. Soud je přesvědčen, že v dané věci nevybočil žalovaný z mezí potřebného uvážení, sám soud uzavřel, že existence lehkého mentálního postižení nezletilého dítěte není v daném případě důvodem, hodným zvláštního zřetele a že žalovaný k takovému závěru shromáždil dostatek podkladů. V daném případě již proto soud považuje tuto věc za pravomocně vyřešenou a souhlasí se závěrem žalovaného, že se jedná o obou dívek o pokračující vývoj jejich zdravotních potíží, které nejsou takového rázu, aby mohly znamenat naplnění podmínek pro udělení azylu z humanitárních důvodů. Konečně, žalobkyně ve své žádosti uvedla, že důvodem pro ni je zejména zdravotní stav dětí, předložila obdobně znějící závěry lékařského vyšetření a doporučení jako v posledně projednávaném případě a z výše uvedených důvodů je tak soud přesvědčen, že postup žalovaného správního orgánu dle § 10a písm. e) zákona o azylu byl zcela v souladu s platným právním řádem České republiky. Navíc správní orgán není, dle dlouhodobě ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu, povinen domýšlet důvody pro případné vyhovění žádosti žadatele o azyl, naopak je povinen vyargumentovat žadatelem uváděné skutečnosti. Jeho aktuální rozhodnutí je naprosto dostatečně odůvodněno, shromážděné podklady byly rovněž dostatečné, objektivní a z různých zdrojů. Žalovaný konečně hodnotil i žalobkyní předložené materiály, včetně CD nosiče a přehledným způsobem se s nimi argumentačně vypořádal. V neposlední řadě žalovaný řádně popsal dosavadní správní řízení ve věci žádostí jak žalobkyně samotné, tak jejich nezletilých dcer a na str. 4 – 9 se velmi podrobně zabýval všemi skutečnostmi, které žalobkyně sdělila a předložila, s tím, že odkázal jak na svá dřívější rozhodnutí ve věcech, i nové zhodnocení situace na Ukrajině, zejména z pohledu bezpečnostního. Soud pak po přezkoumání věci souhlasí se závěrem žalovaného, že v dané věci nedošlo k zásadnějším novým

skutečností, které by již nebyly hodnoceny v dřívějších řízeních, žalobkyní uváděné informace nemohly žalovaného vést k jinému závěru, než ke kterému po řádně provedeném řízení dospěl, a to, že řízení je nutno zastavit, v souladu s ust. § 25 písm. i) zákona o azylu, a to pro nepřipustnost, vyslovenou na základě § 10a písm. e) tohoto zákona. Po přezkoumání věci pak soud konstatoval nedůvodnost žaloby, v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když ve věci úspěšný správní orgán náhradu nákladů řízení neúčtoval. Odměna soudem ustanoveného právního zástupce žalobkyně a jejích nezletilých dětí byla řešena samostatným usnesením.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 9. března 2016

JUDr. Jana Kábrtová, v. r.
samosoudkyně